

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes

protokols

Rīgā. 2023. gada 15. decembrī

Nr.2023/4

Sēde sākas: plkst. 9:00

Norises vieta: attālināti (izmantojot videokonferences pakalpojumu *Microsoft Teams*)

Sēdi vada:

Agnese Lāce

Kultūras ministrijas Parlamentārā sekretāre;

Sēdē piedalās attālināti:

- padomes locekļi

Ivars Balodis

nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība „APEIRONS”” valdes priekšsēdētājs;

Elīna Feldberga

Ārlietu ministrijas Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre;

Mudīte Juhna

Latvijas Pašvaldību savienības ģenerālsekretāre;

Iveta Kažoka

biedrības „Sabiedriskās politikas centrs Providus” direktore;

Agnese Koligina-Balode

biedrības „Baltic Human Rights Society” izpilddirektore;

Inese Kuške

Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Valsts pārvaldes attīstības nodaļas konsultante labas pārvaldības jautājumos;

Aigars Laizāns

Augstākās izglītības padomes loceklis;

Reinis Lasmanis

Ministru prezidentes padomnieks ekonomikas jautājumos;

Ilva Milzarāja

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;

Zaiga Pūce

Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore;

Alla Pūķe

Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta eksperte;

Māra Sīmane

Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departamenta Valsts attīstības plānošanas nodaļa konsultante;

Antonija Skopa

biedrības „Ascendum” valdes priekšsēdētāja;

Ilonda Stepanova

Satiksmes ministrijas valsts sekretāre;

Sanita Upleja-Jegermane

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;

Imants Zaķis

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktora vietnieks;

Kristīne Zonberga

biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore;

- padomes locekļu aizvietotāji:

Jevgēnija Butņicka

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta direktora vietniece;

Agnija Lauska

Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Militāri publiskās informācijas nodaļas vadītāja;

Zane Fridrihsberga

Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte;

Zane Legzdiņa-Joja Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Valsts pārvaldes attīstības nodaļas konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos;

Sibilla Migliniece Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes Monitoringa departamenta juriste;

- Kultūras ministrijas pārstāvji:

Signe Grūbe Kultūras ministrijas Ministres padomniece publiskās pārvaldes un attīstības projektu jautājumos;

Iļona Jekele Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vadītāja;

- SIA „Civitta Latvija” pārstāvji:

Santa Barone-Upeniece
Mārtiņš Kaprāns
Inta Mieriņa

Sēdi protokolē:

Ieva Arndte-Kokare Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente.

Darba kārtība:

1. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.-2027.gadam;
2. Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam.

Padomes priekšsēdētājas aizvietotāja A.Lāce atklāj sēdi un aicina apstiprināt darba kārtību.

Padome nolemj: apstiprināt sēdes darba kārtību.

1. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.-2027.gadam

I.Jekele informē par Kultūras ministrijas un Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2024.-2027.gadam (turpmāk – Plāns) darba grupas sagatavoto Plāna projektu, kuru tuvākajā laikā plānots izsludināt publiskajā apspriešanā.

A.Lāce papildina prezentācijā minēto informāciju ar atsevišķām aktivitātēm, kas tiks īstenotas Eiropas Savienības finanšu instrumentu ietvaros un kurām ir ietekme uz saliedētas sabiedrības politikas īstenošanu.

Z.Pūce atzīmē, ka Plānā būs arī citu institūciju pasākumi, kas arī saņems Eiropas Savienības finanšu instrumentu atbalstu. Vienlaikus Z.Pūce atzīmē, ka finansējums, kas paredzēts latviešu valodas mācībām, var beigties pirms noteiktā īstenošanas termiņa.

A.Lāce atbild, ka finansējums, kas paredzēts Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam latviešu valodas mācībām, iezīmēts ilgam periodam un šobrīd norit saskaņošanas process starp iesaistītajām institūcijām. Plānā ir sniegta informācija par atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem, bet konkrētās aktivitātes un finansējums ir atspoguļots Pasākumu plānā atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2024. gadam.

Z.Legzdiņa-Joja informē par Valsts kancelejas plānotajām aktivitātēm, kas netiks ietvertas Plāna projektā, jo tās atspoguļotas citos plānošanas dokumentos, vienlaikus Plānā ir

norādīta skaidra sasaiste ar Latvijas Piekto nacionālo atvērtās pārvaldības plānu 2022.-2024. gadam.

S.Upleja-Jegermane jautā, vai latviešu valodas kursi paredzēti tikai trešo valstu pilsoņiem.

A.Lāce atbild, ka šī Plāna ietvaros ietvertas tikai latviešu valodas mācības trešo valstu pilsoņiem. Piemēram, latviešu valodas kursi bezdarbniekiem, ko īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra, šajā Plānā netiek atspoguļoti. Vienlaikus A.Lāce atzīmē, ka latviešu valodas mācībām mazākumtautībām ir pieprasīts papildu finansējums un Valdības rīcības plānā tas ir viens no mērķiem.

Z.Pūce papildina, ka latviešu valodas mācības nav pieejamas arī Eiropas Savienības pilsoņiem, kas dzīvo Latvijā. Sabiedrības integrācijas fonds aicina uz sadarbību Rīgas valstspilsētas pašvaldību, lai sekmīgāk nokartētu latviešu valodas mācību piedāvājumu.

M.Sīmane atzīmē, ka Plānā var iekļaut informāciju par citu institūciju politikas plānošanas dokumentos iekļautajām aktivitātēm, lai gūtu ieskatu par plāna tvērumu un to, kas tiek risināts citos plānos, lai īstenotu uzdevumu pilnā apmērā (piem. 1.2). Ir vairāki risinājumi, kā tas ir tehniski iespējams. M.Sīmane aicina apsvērt iespēju uzrunāt Iekšlietu ministriju par grozījumu veikšanu Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda aktivitāšu un finanšu plānā, palielinot snieguma rādītājus atbilstoši reālajam pieprasījumam un, līdz ar to līdzekļus latviešu valodas mācībām.

A.Lāce atbild, ka ir plānota saruna ar Iekšlietu ministriju par latviešu valodas mācību pieejamību Muceniekos.

K.Zonberga aicina izmantot pētījumos gūto secinājumu integrēšanu politikas plānošanas dokumentos. Plānos ir jānosaka konkrēti valstiski mērķi, uz kuriem jāvirzās, atbalstot nevalstiskās organizācijas dažādās atbalsta programmās. K.Zonberga atbalsta citu institūciju aktivitāšu iekļaušanu Plānā, lai gūtu kopainu, vienlaikus nedublējot aktivitātes.

A.Lāce atbild, ka programmas „Latvijas NVO fonds” koncepcija būs jāpārskata un šo jautājumu būs vērtīgi izskatīt Padomē. A.Lāce aicina Sabiedrības integrācijas fondu sniegt laika grafiku, kad plānots pārskatīt „Latvijas NVO fonds” koncepciju.

I.Kažoka atzīmē, ka ir nepieciešams pārskats par visām aktivitātēm, kas tiek īstenotas sabiedrības saliedētības kontekstā, un šī informāciju būtu jāapkopo citā dokumentā, piemēram, informatīvajā ziņojumā. Ņemot vērā, ka Plāns ir uz četriem gadiem, tā īstenošanas laikā daudzi apstākļi var mainīties. Atsevišķā dokumentā var ietvert visu, kas tiek darīts saliedētas sabiedrības un integrācijas politikas jomā, bez ierobežojuma iekļaut jaunas iniciatīvas.

A.Lāce atbild, ka sadarbībā ar Valsts kanceleju varētu rast risinājumu par piemērotāko formātu visaptverošas informācijas iegūšanai.

M.Sīmane aicina izmantot pēdējos pieejamos datus un veidot ekspertu grupu, kas izlemj, kādus rādītājus jāiekļauj politikas plānošanas dokumentos, lai nodrošinātu pilnvērtīgu rezultātu novērtējumu.

Z.Pūce atbild, ka būtu vērtīgi izmantot tos rādītājus, kas fiksēti Sabiedrības saliedētības radarā. Z.Pūce uzsver, ka diskriminācijas un nevienlīdzības aspekti būtiski ietekmē sabiedrības saliedētību.

Padome nolēmj: Līdz 2024.gada 5.janvārim sniegt papildinājumus Plāna projektam.

2. Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam

SIA „Civitta Latvija” pētījuma komanda - S.Barone-Upeniece, M.Kaprāns un I.Mieriņa iepazīstina ar izvērtējuma izstrādes gaitu, metodiku, katru rīcības virzienu, to aktivitātēm un gūtajiem secinājumiem.

A.Lāce pateicas pētniekiem par sagatavoto izvērtējumu un rekomendācijām turpmākajam darbam saliedētas sabiedrības politikas veidošanā.

Z.Pūce pateicas par izvērtējumu un īpaši par sagatavotajiem secinājumiem un ieteikumiem, kas noderīgi arī Sabiedrības integrācijas fonda darbības uzlabošanai. Z.Pūce skaidro, ka Sabiedrības integrācijas fonds nav atbildīgā institūcija par naida runas mazināšanu, kā arī finansējums, kas paredzēts mazākumtautību pētījumiem ir nepietiekams. Z.Pūce norāda, ka nepieciešams mērķtiecīgāks atbalsts mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām, pirms tiek veikts nākamais pētījums. Z.Pūce papildina, ka Vienas pieturas aģentūrā ir definēta konkrēta mērķa grupa un tai pieejamais finansējums, kādēļ citi potenciālie pakalpojumu saņēmēji, nevar izmantot Vienas pieturas aģentūras sniegtos pakalpojumus.

M.Sīmane aicina mērķtiecīgāk sasniegt grupas, kas nav pietiekami iekļautas sabiedrībā. Ņemot vērā, ka darbu uzsāk Valsts pētījumu programma „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstība”, būtu vērtīgi pētniekiem definēt, kas tieši ir darāms, lai sasniegtu pasīvākās, atstumtākās sabiedrības grupas. Ir nepieciešami konkrēti risinājumi, kas risina problemātiku, kas iezīmējusies vairākos pētījumos un ko atspoguļo dati, lai nodrošinātu nākamo paaudžu piederību Latvijai. M.Sīmane aicina risinājumiem meklēt arī alternatīvus finansējuma avotus.

Z.Pūce atzīmē, ka Sabiedrības integrācijas fonds var piesaistīt ziedojums un tiek plānots, kā to attīstīt.

M.Kaprāns uzsver, ka jaunieši ir ļoti svarīga mērķa grupa – ņemot vērā, ka no 2024.gada septembra mācību saturā ir iekļauta Valsts aizsardzības mācība, būtiski sekot līdzi kā bijušajās mazākumtautību skolās attīstās pilsoniskās prasmes.

A.Lāce papildina, ka būtiski sarunā iesaistīt Izglītības un zinātnes ministriju, lai noskaidrotu, kur mācību saturā ir pilsoniskās izglītības, līdzdalības elements. Arī Kultūras ministrijas iniciatīvā „Latvijas skolas soma” varētu nākotnē ietvert pilsoniskās izglītības elementu un, sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru, nepieciešams pievērst uzmanību metodiskajiem materiāliem, kuros jāapraksta pilsoniskās līdzdalības aspekti kultūrā.

Z.Legzdiņa-Joja papildina, ka Valsts kanceleja ar Izglītības un zinātnes ministriju un Valsts izglītības satura centru ir vienojusies par pasākumu Valdības rīcības plānā, kura ietvaros tiks stiprinātas skolēnu pilsoniskās prasmes.

M.Kaprāns aicina izmantot „Latvijas skolas soma” sniegtās iespējas, sasniedzot specifiskas mērķa grupas.

Padome nolemj: Pieņemt zināšanai Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.-2023.gadam izvērtējumu.

Sēdi slēdz: plkst. 10:50

Pielikumā:

1. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2024.-2027.gadam projekta prezentācija.
2. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.-2023.gadam izvērtējuma prezentācija.

Padomes priekšsēdētāja aizvietotāja

A.Lāce

Protokolētāja

I.Arndte-Kokare